

Praha 15. 5. 2014

13

Činnost logopedických pracovišť v ČR v roce 2013

Activity of Speech and Language Therapy in the Czech Republic in 2013

Souhrn

Za rok 2013 odevzdalo statistické výkazy o své činnosti 348 pracovišť logopedie. Nejčastější poruchou u osob ve věku 0–18 let byla ve 48 % dyslálie, vada výslovnosti hlásek. U osob starších 19ti let byla nejčastější poruchou afázie, ztráta schopnosti řeči, a to v necelých 45 %. Počet konzultací na logopedických pracovištích vzrostl od roku 2009 o 13 % na 1 040 746 konzultací.

Summary

Totally 348 consultation rooms of speech and language therapy provided the respective statistical records for the year 2013. Dyslalia, pronunciation or articulation disorder, was the most frequent disorder among persons in the age group 0 to 18 years with 48 % cases. Aphasia, loss of previously acquired ability to speak, occurred with 45 % cases among persons above nineteen years old as the most frequent disorder. The number of consultations have increased since 2009 by 13 % amounting to 1 040 746 consultations.

Zdrojem dat pro tuto Aktuální informaci je Roční statistický výkaz o činnosti zdravotnických zařízení pro obor logopedie, který je zahrnut do Programu statistických zjišťování Ministerstva zdravotnictví. Výkaz vyplňují samostatně všechna logopedická pracoviště včetně ambulantních částí nemocnic, bez ohledu na jejich zřizovatele.

V roce 2013 se počet samostatných logopedických pracovišť, které odevzdaly statistický výkaz z oboru logopedie, zvýšil na 348, což bylo 97,5 % z registrovaných 357 pracovišť. V roce 2012 byly k dispozici výkazy od 339 zařízení a v roce 2011 od 338 pracovišť. Počet klinických logopedů a logopedů se zvýšil ve fyzických osobách ze 496 v roce 2012 na 525 v roce 2013 i v přepočtených počtech (416,60 oproti 395,82 v předešlém roce).

Oproti roku 2012 se o 29 tisíc zvýšil počet ošetření-vyšetření (dále jen konzultací) u klinického logopeda/logopedky a celkový počet konzultací činil téměř 1 041 tisíc. Na 1 průměrný úvazek klinického logopeda v roce 2013 připadalo 2 498 konzultací. Nejvíce konzultací na 1 klinického logopeda/logopedky vykazovaly kraje Plzeňský (2 999) a Jihomoravský (2 934). Naopak nejmenší počet návštěv na klinického logopeda/logopedky byl zaznamenán v Karlovarském a Jihočeském kraji (2 135 resp. 2 187).

Na tisíc obyvatel připadalo ve sledovaném roce v České republice 14,5 léčených osob. Obdobný ukazatel za rok 2012 činil 13,6 osob.

Z celkového počtu poruch léčených na logopedických pracovištích v roce 2013 (140 tisíc) bylo 90 % u pacientů do věku 18 let a pouze 10 % připadalo na populaci starší 19ti let.

Pacienti ve věku 0–18 let byli léčeni nejčastěji s dyslalií (48 %), což je vada řeči, jejíž podstatou je porucha artikulace nebo vypouštění některých hlásek; hlásky jsou vyslovo-

vány chybně nebo jsou nahrazovány jinými hláskami. Následovali pacienti s opožděným vývojem řeči (21 %) a pacienti s dysfázií - poruchou schopnosti mluvit (14 %).

Pacienti starší 19ti let byli léčeni převážně s afázií (45 %), což je narušení již vyvinuté schopnosti porozumění a produkce řeči; vzniká po organickém poškození zpravidla levé mozkové hemisféry, kde je centrum řeči. Nejčastější příčinou jsou cévní mozkové příhody, úrazy hlavy, nádory mozku nebo degenerativní onemocnění. Dále to byli pacienti s dysartrií - poruchou výslovnosti, artikulace (21 %) a pacienti léčení s dyslalií (viz výše, 9 %).

Mírný nárůst počtu pacientů a počtu konzultací a vyšetření u logopedických pracovišť může kromě objektivního počtu vad řeči souviset i s větší dostupností logopedické péče, viz počty klinických logopedů a logopedů a počty zpravodajských jednotek oboru logopedie.

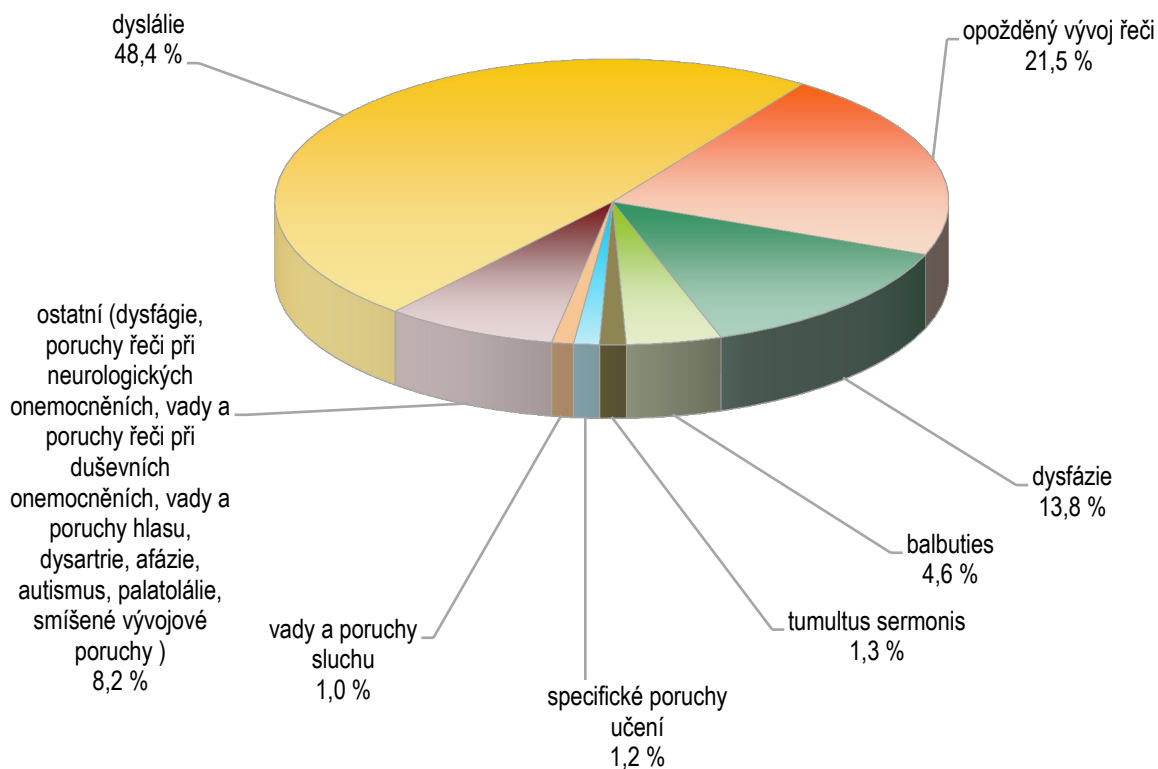
Zdrojem dat pro následující tabulky a grafy je výkaz A(MZ)1-01, obor logopedie.

Vypracoval: Ing. Ivan Popovič

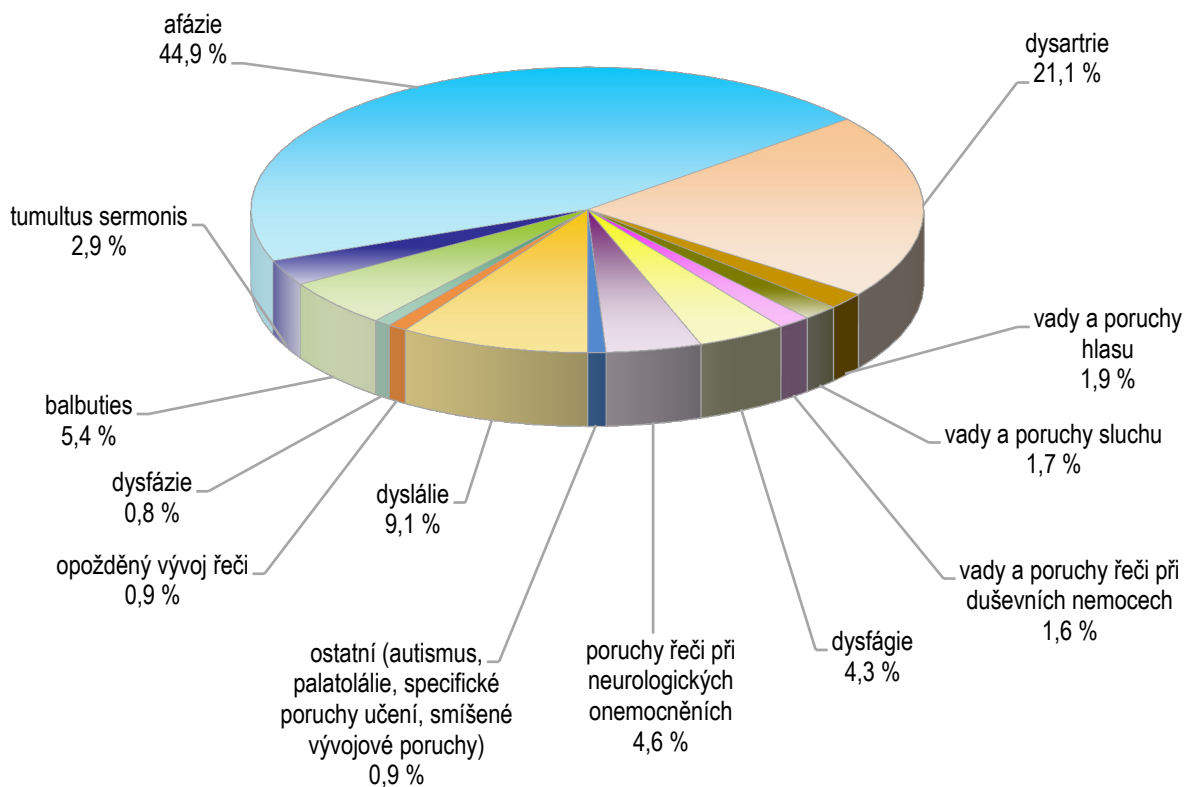
Činnost logopedických pracovišť v roce 2013

Území, kraj	Kliničtí logopedi a logopedi (průměrný roční přepočtený počet)	Počet konzultací klinických logopedů/ logopedů		Počet léčených osob ve sledovaném roce		
		celkem	na 1 průměrný roční úvazek klinického logopeda/ logopeda	celkem	na 1 průměrný roční úvazek klinického logopeda/ logopeda	na 1 000 obyvatel
Hl. m. Praha	72,19	157 239	2 178	25 896	359	20,80
Středočeský	46,34	122 828	2 651	19 412	419	14,96
Jihočeský	25,90	56 636	2 187	10 289	397	16,17
Plzeňský	15,43	46 270	2 999	7 898	512	13,79
Karlovarský	7,10	15 156	2 135	2 298	324	7,63
Ústecký	22,20	48 757	2 196	8 492	383	10,28
Liberecký	12,24	27 195	2 222	4 200	343	9,58
Královéhradecký	22,70	52 403	2 309	7 871	347	14,26
Pardubický	15,40	41 403	2 689	5 759	374	11,17
Vysočina	14,80	40 977	2 769	5 858	396	11,47
Jihomoravský	58,21	170 814	2 934	20 738	356	17,75
Olomoucký	35,61	78 162	2 195	9 754	274	15,32
Zlínský	16,35	43 894	2 685	5 768	353	9,83
Moravskoslezský	52,13	139 012	2 667	17 944	344	14,66
ČR	416,60	1 040 746	2 498	152 177	365	14,48

Léčení pacienti pro vybranou poruchu ve věku 0–18 let, v roce 2013

Léčení pacienti pro vybranou poruchu ve věku 19 let a více, v roce 2013

Vybrané diagnózy v logopedické péči za roky 2011–2013 (počet vad)

Diagnóza / léčení pacienti	2011			2012			2013		
	pacienti do 18 let	pacienti 19 +	celkem	pacienti do 18 let	pacienti 19 +	celkem	pacienti do 18 let	pacienti 19 +	celkem
Dyslálie	61 138	1 126	62 264	62 109	1 090	63 199	65 299	1 323	66 622
Opožděný vývoj řeči	28 673	178	28 851	29 584	88	29 672	28 916	133	29 049
Dysfázie	17 454	87	17 541	17 887	46	17 933	18 588	119	18 707
Balbuties	6 045	719	6 764	6 017	749	6 766	6 139	788	6 927
Tumultus sermonis	1 712	349	2 061	1 735	363	2 098	1 701	424	2 125
Palatolálie	875	20	895	958	27	985	796	18	814
Afázie	168	5 832	6 000	238	6 158	6 396	490	6 530	7 020
Dysartrie	1 144	2 229	3 373	1 207	2 506	3 713	1 393	3 063	4 456
Vady a poruchy hlasu	676	173	849	613	198	811	718	270	988
Vady a poruchy sluchu	1 417	182	1 599	1 376	201	1 577	1 410	251	1 661
Ostatní výše neuvedené diagnózy	5 138	1 369	6 507	5 427	1 489	6 916	9 346	1 627	10 973
Celkem	124 440	12 264	136 704	127 151	12 915	140 066	134 796	14 546	149 342

Činnost logopedických pracovišť - shrnutí za roky 2009–2013

	2009	2010	2011	2012	2013
Počet léčených osob celkem	140 239	128 941	138 002	142 430	152 177
Počet léčených osob na 1000 obyv. ČR	13,37	12,26	13,15	13,55	14,48
Počty vyšetření / konzultací na logopedických pracovištích celkem	920 206	969 122	1 005 936	1 011 491	1 040 746
Kliničtí logopedi / logopedi průměrný roční přepočtený počet	355,78	379,98	393,27	395,82	416,60
Počet odevzdaných výkazů od logopedických pracovišť	320	325	338	339	348